

Nr 63.

Ankom till riksdagens kansli den 15 juni 1933 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 förordningen den 5 juni 1909 angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa, m. m.

I en den 19 maj 1933 dagtecknad proposition nr 257, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 förordningen den 5 juni 1909 (nr 65 s. 1) angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa,

dels ock besluta, att för ökning av konungariket Sveriges stadshypotekskassas grundfond skall från riksgäldskontoret till kassan överlämnas 20,000,000 kronor i svenska statens tre och en halv procent obligationer med rätt för kassan att i enlighet med de i förordningen angående kassan givna bestämmelser disponera sagda obligationer, dock under villkor att, om kassans grundfond genom på kassans rörelse uppkomna förluster skulle nedgå till 88,000,000 kronor, kassan icke äger upptaga nytt lån, med mindre riksdagen på Kungl. Maj:ts framställning sådant medgiver.

Berörda författningsförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 förordningen den 5 juni 1909 (nr 65 s. 1) angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa.¹

Härigenom förordnas, att §§ 2 och 3 förordningen den 5 juni 1909 angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

§ 2.

Staten tillskjuter grundfond för hypotekskassan. Denna fond skall utgöra etthundra miljoner kronor och fortfar att tillhöra staten, som dock ej

¹ Senaste lydelse se 1927: 48.

äger för annat ändamål disponera över densamma, så länge kassans alla förbindelser icke äro fullgjorda. Grundfonden kan ökas genom ytterligare tillskott av staten eller genom överförande av medel från reservfonden.

Grundfonden överlämnas — — — innehavarens sida.

Grundfondsobligationer må — — — kassans likvidation.

I varje — — — meddelas riksgäldskontoret.

Då grundfondsobligationer — — — till reservfonden.

§ 3.

Därest grundfonden skulle genom på kassans rörelse uppkomna förluster nedgå till nittiofyra miljoner kronor, må hypotekskassan icke upptaga nytt lån, med mindre Konungen därtill lämnar tillstånd.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Såsom av propositionen framgår, skulle enligt den ursprungliga lydelsen av 1909 års förordning (§§ 2 och 3) konungariket Sveriges stadshypotekskassas grundfond utgöra 30 miljoner kronor och skulle, därest grundfonden genom på kassans rörelse uppkomna förluster nedgick till 28 miljoner kronor, kassan icke få upptaga nytt lån, med mindre Kungl. Maj:t därtill lämnade tillstånd. Genom beslut av 1918 års lagtima riksdag höjdes nämnda belopp till respektive 50 och 47 miljoner kronor. Ytterligare höjning av beloppen beslöts av 1927 års riksdag, därvid desamma fastställdes till de alltjämt gällande, nämligen respektive 80 och 75 miljoner kronor.

Stadgandet i förordningen, att kassan vid viss nedgång av grundfonden till följd av förluster ej må upptaga lån utan tillstånd av Kungl. Maj:t kompletteras av en bestämmelse i § 12 i kungörelsen den 18 januari 1910 (nr 3) angående reglemente för kassan. I sin nuvarande lydelse föreskriver sagda paragraf, att om grundfonden av ovannämnda anledning skulle nedgå till 70 miljoner kronor, nytt lån icke må upptagas, med mindre riksdagen på Kungl. Maj:ts framställning sådant medgiver.

Grundfonden har tillhandahållits kassan genom riksgäldskontoret i svenska statens 3¹/₂ procent obligationer, uppsägbara från innehavarens sida.

Kassans upplåningsrätt är i stort sett på det sätt begränsad, att sammanlagda beloppet av kassans utelöpande obligationer icke vid något tillfälle må uppgå till mera än tio gånger det belopp, kassans grundfond och reservfond tillhoppa utgöra.

I skrivelse till Konungen den 6 maj 1933 har styrelsen för kassan hemställt om *ökning av grundfonden från 80 till 100 miljoner kronor*, därvid styrelsen anfört bland annat:

Då grundfonden för närvarande utgjorde 80 miljoner kronor och reservfonden i runt tal 5 miljoner kronor, omfattade kassans upplåningsrätt cirka 850 miljoner kronor. Den obegagnade delen härav vore för närvarande i runt tal 80 miljoner kronor.

Under sådana förhållanden och med särskild hänsyn därtill, att kassans befogenhet att genomföra något slags ransonering av tillgängliga belopp för låns utlämnande blivit bestridd, syntes det styrelsen önskvärt, att redan under den närmaste tiden en förstärkning av grundfonden med därav följande ökning av den tillåtna obligationsemissionen komme till stånd. Det kunde eljest vara att befara, att kassan vid någon tidpunkt nödgades i avbidan på beslut om grundfonds förstärkning helt och hållet inställa sin utlåning. Förstärkningen syntes för närvarande lämpligen böra så bestämmas, att grundfonden ökades med 20 miljoner kronor och alltså komme att, i stället för 80 miljoner, utgöra 100 miljoner kronor.

Bank- och fondinspektionen samt *fullmäktige i riksgäldskontoret* ha i angivna utlåtanden förklarat sig icke ha något att erinra mot den gjorda framställningen.

Departementschefen har på angivna skäl biträtt förslaget om ökning av kassans grundfond. Beträffande det i reglementet för kassan nu upptagna villkoret att, om grundfonden nedgår till 70 miljoner kronor, kassans rätt till vidare upplåning är beroende av riksdagens medgivande, förutsätter departementschefen, att därest den nu föreslagna ökningen av grundfonden kommer till stånd, upplåningsrätten göres beroende av ett sådant medgivande vid en nedgång av grundfonden till 88 miljoner kronor.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer förty,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 15 juni 1933.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Gustafsson i Stensholm, Lindgren, Ström i Lidköping*, Johansson i Friggeråker, Stendahl*, Bjurström och Lindström*;

från andra kammaren: herrar Leffler, Bäcklund, Laurén, Lovén, Paulsen, Johansson i Sollefteå, Wikström* och Pettersson i Rosta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.